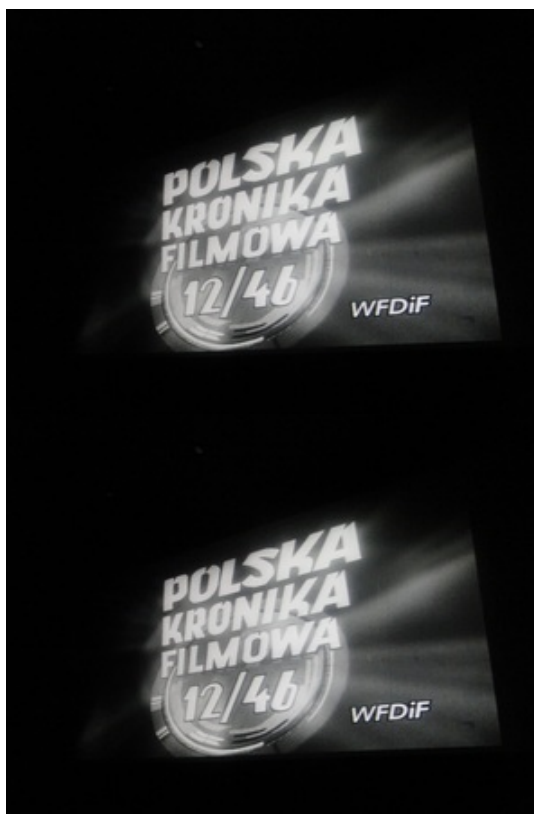

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/39315,Pokaz-filmu-Labirynt-klamstw-w-ramach-Przegladu-Filmowego-Kino-w-PRL-PRL-w-kinie.html>
20.04.2024, 18:22

**Pokaz filmu „Labirynt kłamstw” w ramach
Przeglądu Filmowego „Kino w PRL - PRL w kinie”
- Warszawa, 28 marca 2017**

Zapraszamy na kolejną edycję Przeglądu Filmowego „Kino w PRL – PRL w kinie”.

W tym roku będziemy kontynuować prezentację współczesnych filmów historycznych, choć z jednym wyjątkiem. Wcześniej koncentrowaliśmy się na filmach powstałych przede wszystkim w okresie PRL-u, będących specyficznym świadectwem tamtej rzeczywistości,

odzwierciedlających autentyczne życie, przetworzone jednak przez ideologiczne i polityczne widzenie świata. Teraz chcielibyśmy pokazać, jak współczesne kino historyczne – polskie, ale także i światowe – podejmuje interpretację takich tematów, jak np. postawy i zachowania człowieka w warunkach ekstremalnych, stosunek społeczeństw w państwach okupowanych przez Trzecią Rzeszę do Zagłady Żydów, realia życia w państwach bloku komunistycznego w okresie zimnej wojny, czy rozrachunek z nazistowską i komunistyczną przeszłością. Oprócz produkcji fabularnych, pokażemy także filmy dokumentalne oraz materiały Polskiej Kroniki Filmowej.

Przegląd adresowany jest przede wszystkim do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i może stanowić interesujące uzupełnienie realizowanych we współczesnej szkole celów edukacji humanistycznej. Przy wyborze filmów staraliśmy się kierować możliwością ich wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. filmu.

Mamy nadzieję, że spotka się on z zainteresowaniem nauczycieli historii, języka polskiego i wiedzy o społeczeństwie oraz studentów kierunków humanistycznych. Wierzymy, że przegląd pomoże zrozumieć niełatwą, a często tragiczną historię XX w.

Tradycyjnie przed każdym spotkaniem odbywają się prelekcje, które wygłasza prof. Jerzy Eisler (IPN, Instytut Historii PAN). Udział w przeglądzie może być potwierdzony pisemnym zaświadczeniem.

Proponujemy siedem spotkań odbywających się w „Kinotece” w Pałacu Kultury i Nauki, raz w miesiącu, we wtorki od godz. **11.30 do 14.00**.

WSZYSTKIE POKAZY SĄ BEZPŁATNE!

Zgłoszenia na wybrane seanse prosimy składać najpóźniej dzień przed projekcją.

Informacje i zgłoszenia:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860 70 50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl

We wtorek, 28 marca br., odbyło się spotkanie na temat: **Niedokończony rozrachunek z przeszłością**

Projekcja:

- **Polska Kronika Filmowa [10 minut]**
- **LABIRYNT KŁAMSTW, reż. Giulio Ricciarelli, prod. Niemcy 2014 [120 minut]**

Niemiecki kandydat do Oscara (2015).

Niemcy Zachodnie, rok 1958. W ręce młodego idealisty, niemieckiego prokuratora Johanna Radmanna dość przypadkowo wpada zeznanie potwierdzające, że były strażnik obozu

Auschwitz pracuje w szkole jako nauczyciel. Poza jednym awanturującym się dziennikarzem, nikt nie jest sprawą specjalnie zainteresowany, ale znudzony rutynowymi sprawami wykroczeń drogowych Johann postanawia zbadać temat. Wojna nie jest jeszcze sprawą tak odległą, zdarza się, że dawny kat minie na ulicy swoją ofiarę, ale Niemcy nie chcą pamiętać i nieufnie patrzą na tych, którzy rozgrzebują stare rany. Słowo Auschwitz niewiele co komu mówi, opowieści o niesłychanej skali zbrodni dokonywanych przez niemieckich nazistów, uznawane są za wymysł obcej propagandy, a naród akceptuje teorię, że za wojenne zbrodnie odpowiadają przywódcy skazani podczas procesów norymberskich. Skuteczność wyparcia i rozmiar amnezji są aż niewiarygodne: czy w kilkanaście lat po wojnie naprawdę można było nie słyszeć o Auschwitz?

Przebijając się przez wrogość czy w najlepszym razie obojętność rodaków i korzystając z cichego namaszczenia swojego przełożonego, Radmann zaczyna gromadzić materiały, dociera do świadków i zbiera zeznania potwierdzające, że służący w obozie Niemcy na wielką skalę dokonywali zbrodni, w które ciężko uwierzyć nawet wtedy, gdy ma się przed sobą niezbitę dowody. Radmanna napędza początkowo jedynie myśl o własnej karierze, w miarę jednak, jak poznaje ogrom popełnionych zbrodni, a także, że takich spokojnie żyjących sobie zbrodniarzy są tysiące, angażuje się coraz bardziej w ich ściganie, wręcz wpada w obsesję. Uświadamia sobie bowiem, że właściwie cały naród, łącznie z jego własną rodziną, ponosi odpowiedzialność za nazizm. Odkrywa nie tyle labirynt kłamstw, co szarą strefę przemilczeń, obłudy, konformizmu, kompromitujących usprawiedliwień w stylu „ja tylko wykonywałem rozkazy”. I absolutnego braku jakiegokolwiek skruchy u obozowych morderców czy choćby refleksji nad własnymi czynami.

O ile lata pięćdziesiąte to w Niemczech Zachodnich czas odbudowy, „cudu gospodarczego” i... powszechnej amnezji, o tyle dopiero w latach sześćdziesiątych, w epoce kontrkultury, zbuntowane dzieci zadadzą rodzicom bezpośrednie pytanie: „Co robiliście w czasie Trzeciej Rzeszy?” i odwrócą się od swoich ojców, którzy mają krew na rękach. Jak pisał recenzent, film „opowiada o lekcji akceptacji przeszłości, o hańbie dziedziczonej dokładnie tak samo, jak dziedziczy się narodową dumę”.

Występują: Alexander Fehling, André Szymanski, Friederike Becht, Johannes Krisch, Gert Voss, Johann von Bülow, Robert Hunger-Bühler, Hansi Jochmann.

Kolejne spotkanie:

Każdy może być wrogiem. Filmowe oblicza totalitaryzmu - 25 kwietnia 2017

- Polska Kronika Filmowa [10 minut]
- KONFIDENT, reż. Juraj Nvota, prod. Czechy, Polska, Słowacja 2011 [105 minut]

Film nominowany: Warszawski Międzynarodowy Festiwal Filmowy (2012), Czeskie Lwy (2013).

Występują: Jiří Mádl, Michaela Majerníková, Ondřej Vetchý, Jan Budař, Marek Geišberg,
Vladimír Hajdu.